

20 % от българските турци и по 8 % от етническите българи и от ромите, попаднали в извадката, са работили в чужбина през различен период от време през последните години. Поне 22 % от турците, 14 % от българите и 12 % от ромите разчитат на финансовата подкрепа на свои роднини, работещи в чужбина, или на валутата от собствената си сезонна или временна работа извън страната. Данните от това изследване са много близки до тези от представителното за роми, турци и българи изследване на Института за демографски изследвания “Макс Планк” – гр. Роцок, Германия, и Института по социология към БАН „Изследване на поколенията и половете” (GGS), проведено през 2004 и 2007 г. Данните от изследване „Здравен статус и достъп на ромите до здравеопазване” на Институт „Отворено общество” от 2007 г. показват, че след 2004 г. за различен период от време в чужбина са работили представители на 18 % от ромските домакинства – най-често по двама души от семейство. Над 40 % от домакинствата в някои ромски махали са имали поне по един член, работил в чужбина. Най-често мъжете намират работа като строителни или селскостопански работници и като обслужващ персонал в хотели и ресторанти. Жените декларират, че са наемани като домашни помощнички, в селското стопанство и преработвателната промишленост, по-рядко – като текстилни работнички. Висок е делът на ромките, жертви на трафика на жени. Същото изследване установява влошаване на условията на труда за българските емигранти в другите европейски държави, изразяващо се с поне два основни индикатора: намаляване на цената на труда (заплащането) на нелегалните трудови емигранти и нарастване на измамните, работили месеци, без да им се плати. Измамните са нараснали както от страна на чуждите работодатели, така и от страна на посредниците български граждани (Томова, 2012).

Данните от проведеното социологическо изследване, представително за ромската общност в рамките на проект „Европейско включване – Трансфер на данни и обмен на добри практики между страните Румъния, България, Италия и Испания, отнасящи се до включването на ромското население“ (EUINCLUSIVE) показва, че 12 % от респондентите са работили в чужбина след 1989 г. Тези пътувания са се увеличили след приемането на България в ЕС. Данните от представително за цялото българско население проучване (Резултати от омнибус на Институт „Отворено общество” – София, през юли 2011 г.) показват, че пребиваващите българи в чужбина за повече от 3 месеца са малко повече – 18,4 % (Богданов и др., 2012).

Нарасналата емиграция на ромското население се потвърждава и от данните, посочващи каква част от тях са работили в чужбина. Преди 1 януари 2002 г. 1,5 % от респондентите са работили в чужбина; между 1 януари 2002 г. и 1 януари 2007 г. техният дял нараства на 3,0 %, но най-голямото увеличение е след приемането на България в Европейския съюз (1 януари 2007 г.) – 9,9 %. Значителен е и относителният дял (16,5 %) на интервюираните лица, които са посочили, че и друг член на домакинството е работил извън България след 1989 г., като тук отново се наблюдава